

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 19.09.2017 № 84-рк/к

ВІЛЬШАНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

62360, Харківська обл., Дергачівський
р-н, смт Вільшани, вул. Центральна, 4,
вул. Ветеринарна, 1

Щодо припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринків оренди комунального майна встановлено наступне.

ВІЛЬШАНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА (надалі – Селищна рада) є юридичною особою, ідентифікаційний код – 04398844, місцезнаходження: 62360, Харківська обл., Дергачівський р-н, смт Вільшани, вул. Центральна, 4, вул. Ветеринарна, 1. Основним видом діяльності Селищної ради є державне управління загального характеру (код за КВЕД – 84.11).

Відповідно до статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Селищна рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Отже, реалізація Селищною радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Керуючись Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про оренду державного та комунального майна», з метою вдосконалення правового регулювання орендних відносин та забезпечення підвищення ефективності використання майна, що належить до комунальної власності територіальної громади селища Вільшани, рішенням 18 сесії Селищної ради 7 скликання від 14.06.2017 затверджено Положення про оренду майна комунальної власності територіальної громади селища Вільшани (надалі – Положення про оренду комунального майна).

Відповідно до статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за № 78/287, зі змінами, органи місцевого самоврядування, зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема, такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках.

Втім, Положення про оренду комунального майна не погоджувалось з Харківським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України.

Натомість, окремі пункти Положення про оренду комунального майна не відповідають вимогам законодавства про захист економічної конкуренції з огляду на наступне.

1. Відповідно до частини четвертої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» орендодавець відмовляє в укладанні договору, зокрема, в разі якщо орган Антимонопольного комітету України не дає згоди, виходячи з підстав, наведених в абзацах другому – четвертому частини другої цієї статті.

При цьому, згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» орендодавець має у п'ятиденний строк після дати реєстрації заяви надіслати копії матеріалів до органу Антимонопольного комітету України у разі якщо:

– підприємство, його структурний підрозділ, щодо цілісного майнового комплексу якого надійшла заява про оренду, або ініціатор укладання договору оренди згідно із законодавством займають монопольне становище на ринку;

– внаслідок укладання договору оренди підприємець або група підприємців можуть зайняти монопольне становище на ринку;

– сумарна вартість активів або сумарний обсяг реалізації товарів (робіт, послуг), що належать об'єкту оренди та ініціаторові укладання договору оренди, перевищують показники, визначені законодавством.

Втім, Положення про оренду комунального майна взагалі не містить порядку щодо встановлення обов'язку орендодавця звернутися до органів Антимонопольного комітету України у випадках визначених законодавством.

Відсутність в Положенні про оренду комунального майна порядку отримання висновків органів Антимонопольного комітету України про можливість оренди та умови договору оренди може порушувати механізм

контролю за концентрацією та узгодженими діями суб'єктів господарювання, метою якого є запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монопольним (домінуючим) становищем, обмеження конкуренції.

Окрім того, з урахуванням положень частини четвертої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» ненадання згоди органами Антимонопольного комітету України є підставою для відмови орендодавцем в укладенні договору оренди та може мати негативні наслідки у вигляді розірвання укладеного договору оренди за результатом розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

2. Відповідно до абзацу третього частини четвертої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» у разі надходження заяви про оренду майна, зокрема, від музею, державних та комунальних спеціалізованих підприємств, оголошення про намір передати майно в оренду не розміщується і договір оренди укладається з таким заявником без проведення конкурсу.

Втім, пунктом 1.5.5. Положення про оренду комунального майна встановлено, що у разі надходження заяви про оренду майна, зокрема, від державних та комунальних підприємств, оголошення про намір передати майно в оренду не розміщується і договір оренди укладається з таким заявником без проведення конкурсу.

Отже, застосування зазначеного пункту надає суб'єктам господарювання комунальної та державної форми власності переваги, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

Внаслідок таких змін у стані конкуренції, окрім державних та комунальних спеціалізованих підприємств, для яких переваги встановлені абзацом третім частини четвертої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», для всіх інших суб'єктів господарювання комунальної та державної форми власності також створюються більш сприятливі умови, в той час як для суб'єктів господарювання інших форм власності ці умови залишаються незмінними.

Таким чином, суб'єкти господарювання комунальної та державної форми власності здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а через дію зовнішніх ринкових факторів, а саме впливу Селищної ради.

При цьому, структура ринку не змінюється. Натомість, пункт 1.5.5. Положення про оренду комунального майна змінює об'єктивно існуючі фактори, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.

Крім того, у Положенні про оренду комунального майна відсутнє право музеїв на укладання договору оренди майна без участі в конкурсі, яке передбачене абзацом третім частини четвертої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна».

3. Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» фізичні та юридичні особи, які бажають укласти договір оренди, направляють орендодавцеві, зазначеному у статті 5 цього Закону, заяву, проект договору оренди, а також інші документи згідно з переліком, який затверджено Наказом Фонду державного майна від 15.02.2013 № 201 (надалі – Перелік документів, які подаються орендодавцеві для укладення договору оренди майна).

Втім, пунктом 3.14. Положення про оренду комунального майна встановлено необхідність подачі документів не передбачених чинним законодавством, а саме: технічного паспорту (або викопіювання плану об'єкту оренди), плану експлуатації та розвитку об'єкта.

Таким чином, Селищна рада, встановивши у Положенні про оренду комунального майна необхідність подання разом із заявою про оренду комунального майна не передбачених частиною першою статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» документів встановила для суб'єктів господарювання не передбачені чинним законодавством обмеження.

4. Відповідно до частини четвертої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» орендодавець протягом 15 днів після дати реєстрації заяви розміщує в офіційних друкованих засобах масової інформації та на веб-сайтах орендодавців оголошення про намір передати майно в оренду або відмовляє в укладенні договору оренди і повідомляє про це заявника.

Втім, Положення про оренду комунального майна не містить обов'язку орендодавця публікувати оголошення про намір передати майно в оренду на веб-сайті орендодавця, який передбачено частиною четвертою статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», що може порушувати інтереси суб'єктів господарювання – потенційних орендарів та призвести до спотворення конкуренції.

За таких умов, надання в оренду майна, що є комунальною власністю, відповідно до Положення про оренду комунального майна не може здійснюватися на рівних, прозорих засадах добросовісної конкуренції, а отже, дії Селищної ради можуть призвести до спотворення конкуренції.

Під спотворенням конкуренції мається на увазі можливість настання наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливість учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Тобто, внаслідок застосування антиконкурентних умов в Положенні про оренду комунального майна обмежується дія конкурентних механізмів на

ринках товарів і послуг, суб'єкти яких здійснюють господарську діяльність на території смт Вільшани.

Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Отже, дії Селищної ради, які полягають у затвердженні рішенням 18 сесії Селищної ради 7 скликання від 14.06.2017 Положення про оренду майна комунальної власності територіальної громади селища Вільшани, окремі пункти якого містять антиконкурентні умови, а саме:

- відсутність порядку передбаченого частиною другою – четвертою статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» щодо повідомлення та погодження умов договору оренди з органом Антимонопольного комітету України, у випадках встановлених законодавством

- щодо надання переважного права на використання комунального майна підприємствам державної та комунальної форми власності;

- подання разом із заявою про оренду комунального майна не передбачених чинним законодавством документів;

- відсутність обов'язку орендодавця публікувати оголошення про намір передати майно в оренду на веб-сайті орендодавця,

містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме дії, які можуть призвести до спотворення конкуренції.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ВІЛЬШАНСЬКІЙ СЕЛИЩНІЙ РАДІ такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у затвердженні рішенням 18 сесії Селищної ради 7 скликання від 14.06.2017 Положення про оренду майна комунальної власності територіальної громади селища Вільшани, окремі пункти якого містять антиконкурентні умови, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»,

у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме дії, які можуть призвести до спотворення конкуренції.

Про виконання рекомендацій повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (м. Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 32) у 3-місячний строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Головуюча колегії

Трегубець Н.О.

Члени колегії

Фастова Н.В.

Тевелєва Ю.В.

Виконавець

Лазебний М.Є.

Секретар

Сєдих Г.П.